

Posudek oponenta bakalářské práce

Válka a filosofie

Autor: *Filip Blažek*

Vedoucí práce: Mgr. Aleš Novák, Ph.D.

Oponent: Mgr. Jakub Marek

Bakalářská práce p. Filipa Blažka pojednává formou komentářů a referencí o několika výrazných koncepcích války, tato pojetí usiluje pojednávat nezaujatě a nenormativně. Základní téma války je v první kapitole, „Hérakleitova řeč“, řešeno na problému zápasu, polemos. Argumentace se opírá o Kratochvílovu interpretaci. Druhá kapitola, „Thukydides“, ilustruje možnost rozumění dějinám jako strukturně analyzovatelné politické realitě, v nichž mají války zásadní roli. Kapitola věnovaná Machiavellimu ukazuje jako kořen války lidskou povahu (afektivitu). Následující „Carl Schmitt“ je tematizací Schmittova výkladu „politického“, jež vystoupí z difference přítel / nepřítel a zakládá stát jako takový, jenž sám sebe vymezuje co do smyslu a důvodu existence právě vůči nepříteli. Závěrečná heideggerovská kapitola je komentářem *Feldwege*, ve kterých je tematizována souvislost mezi zpustošením / válkou / léčivým, která vystoupí jako smysl difference čekání / očekávání, kdy je očekávání, objektálně zaměřené, charakterem vymáhání (Herausfordern), zmáhání světa, oproti kterému je čekání charakterem *života*, kterému Heidegger rozumí jako smrti („wer wartet, stirbt“).

Autorův způsob podání je v zásadě jasný a přehledný, sledovatelný (s výhradou, viz níže). Formální stránka práce je bohužel slabá až nedostatečná. Hlavním kladem práce je schopnost s porozuměním předvést jednotlivé vybrané pozice, v tomto ohledu nemám vážné připomínky. Použité texty nepatří k snadným, práce, která je spojena s tematizací těchto koncepcí, rozhodně také ne. I to považuji za kladný rys práce.

Výhrady:

Moje výhrady a připomínky budou v zásadě dvojího charakteru: věcného (A.) a formálního (B.).

A.

- 1) Za základní problém celé práce považuji jednostrannost. V celém textu se neustále objevuje motiv dialogu, střetu jednotlivých sil, autor sám se však ve volbě jednotlivých koncepcí války zaměřuje na ty z nich, které v posledku předvádí válku jako přirozený, či nutný horizont (či důsledek), celkového založení světa. Postrádám tedy druhou stranu, či dialog s takovouto představou, která nepovažuje na jedné straně ani člověka, ani svět, za takový, který je předznamenán válkou.
- 2) Druhý, navazující problém, souvisí opět se samotným výběrem těchto koncepcí – postrádám určité jasnější vysvětlení, proč se autor věnuje právě jim. Vnitřní vazba mezi nimi není příliš silná, alespoň není explicitně vyargumentovaná. Souvislost

Herakleitos – Schmitt je sice patrná, právě tak však mohla být souvislostí Herakleitos – Nietzsche.

- 3) Současně s tím mi není zcela patrné samotné určení války jako takové. Do jisté míry celá práce sugeruje dojem, že válka a její pojem je předpokladem a pozadím, na kterém se děje celá argumentace, která s ní jednoduše pracuje. Tento problém se ukazuje především v případě Herakleita.
- 4) Značně se mění i diskurz – důraz ve výkladu je v některých kapitolách kladen na širší horizont filosofie autorů – Herakleitos, Heidegger, jinde na historicko-politické tematizování světa – Thukydidés, Machiavelli, v případě Schmitta na politicko-právní aspekty.
- 5) Jak snad vyplývá z předchozích bodů, postrádá práce určitou vnitřní soudržnost, podepřenou nějakou závazností, kterou autor explicitně odmítá („Nejedná se přitom o nic jiného, než o předvedení několika konkrétních stanovisek, a tudíž ani o nic závazného.“ str. 1.) Smyslem práce je tedy komentář a reference několika vybraných způsobů, jak lze tematizovat motiv války.
- 6) Některá místa vykazují přílišné zjednodušení, či přesah, který není nijak ošetřen (str. 6. – homérské pojetí ctností, str. 13. – téma afektivity u Spinozy a Hobbesa, vynoření se témat nihilismu / morálky / vůle – str. 26.)
- 7) Na samé hraně je nekritický komentář Schmitta (- „Z toho důvodu ho také nehodlám podrobovat žádné kritice.“ – str. 24.) – autor sám reflektuje na nekoherenci či spornost Schmittova pojetí „nepřítele“, dál však téma neřeší – postrádám jasnější vymezení toho, jak vlastně je třeba s nepřítelem nakládat, zda je nutné ho nenávidět, či je jen „nepřítelem od přirozenosti“ (což zní ještě hůře v souvislosti s uvedenou paralelou Řekové x Peršané), zda má být jen odkázán zpět do svých hranic, či definitivně zničen.

B.

Ohledně formální stránky věci musím být značně kritický, vykazuje nedostatky víceméně ve všech náležitostech odborné práce. Bibliografie – některé bibliografické odkazy jsou nepochopitelně neúplné (Schäfer, Platon, Kratochvíl, Heidegger), byť ostatní (v zásadě) úplné (Machiavelli, Schmitt). Odkazování v textu je podobně nesourodé – některé tituly nemají odkaz vůbec (*Básnický bydlí člověk*, *Bytí a čas*, *Co je metafyzika?* – v těchto případech tomu v podstatě rozumím), v některých kapitolách odkazy na zdrojový text jsou – Machiavelli, Schmitt, - jinde zase vůbec – Herakleitos, Thukydidés, Heidegger (a to byť užíváte přímé citace). Množství překlepů (především „Pojem politička“ v poznámkách pod čarou, což je klasická automatická oprava MS Word) a chyb bohužel poněkud zaráží a vyvolává dojem příliš ukvapené práce. Tato formalistická část posudku neměla závažnou roli ohledně celkového hodnocení, na druhé straně však celkovému vyznění práce přitížila.

Přes uvedené výhrady považuji práci za **velmi dobrou**. Doporučuji ji proto k obhajobě, a to s bodovým hodnocením **21 - 25 bodů**. – Od autora především očekávám kompetentní prezentaci celku vlastní práce, nicméně ocením i stručnou diskusi o tématech výše uvedených podnětů a výtek.

V Praze, 7. 6. 2007

